

Lunds universitet

Statsvetenskapliga institutionen

Handledare: Douglas Brommesson

STVA22

HT 13

TRANSNATIONELLT PARTIPOLITISKT SAMARBETE

Hur samarbete över nationsgränserna påverkar partier



LUNDS
UNIVERSITET

Oskar Bergesen, Eric Dahlstedt

Abstract

I studien undersöker vi hur transnationellt partipolitiskt samarbete påverkar de enskilda partierna som ingår i samarbetet. Vår frågeställning lyder: *Hur påverkar transnationellt partipolitiskt samarbete enskilda partier?* Vi använder oss av tre teorier i vårt försök att beskriva påverkans-effekten, rapprochement, contagious organization och across system convergence vilka alla beskriver olika effekter som samarbete kan ha på enskilda partier. För att redogöra för hur partier kan påverkas undersöker vi parti och idéprogram före och efter att partiet ingått transnationellt samarbete, och hur röstningsmönster i vissa grupperingar ser ut för att få en bild över hur homogeniteten i gruppen ser ut. Vi undersöker framförallt tre exempel på samarbete: Miljöpartiet och samarbetet i Europaparlamentet i grupperingen green- european free alliance, samarbetet mellan brittiska konservativa och tyska CDU, och slutligen samarbetet mellan konservativa partier i grupperingen ECR i Europaparlamentet. De resultat vi kommer fram till är att det är svårt att isolera orsaker till förändring inom ett parti som beroende av transnationellt samarbete, vad vi tror oss se är en tendens mot att rapprochement är den teori som bäst beskriver hur transnationellt samarbetet har påverkat de partier som vi undersökt.

Nyckelord: Transnationellt partipolitiskt samarbete, Europaparlamentet, Miljöpartiet, ECR, Green- European Free Alliance.

Antal ord: 8799

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	s.3
2. Syfte.....	s.3-4
3. Metod.....	s.4-6
4. Material.....	s.7
5. Teori.....	s.7-10
5.1. Accross system convergence	
5.2. Rapprochment	
5.3. Contagious organization	
5.4. Teoridiskussion	
6. Partipolitisk förändring.....	s.10-21
6.1. Miljöpartiet	
6.2. Analys av Miljöpartiets förändring	
6.3. Tyska kristdemokrater och brittiska konservativa	
6.4. Analys av samarbetet mellan kristdemokraterna och konservativa	
6.5. Konservativa grupperingen i Europaparlamentet	
6.6. Analys av partiers förändring anslutna till gruppen ECR	
7. Applicering av teori och generaliseringar på Sverigedemokraterna.....	s.21-22
8. Syfte.....	s.22-24
9. Förslag till framtida forskning.....	s.24
10. Begreppsförklaring.....	s.24-26
11. Partigrupper i Europaparlamentet.....	s.26
12. Bibliografi.....	s.27-29

1. Inledning

Idag bedriver de flesta partier någon form av samarbete över nationsgränserna. Det kan i många fall röra sig om att de är medlemmar i en partigruppering i Europaparlamentet, ett internationellt utbytes och samarbetsorgan, eller har ett systerparti i annat land. Vad vi i studien kommer att intressera oss för är hur ett sådant samarbete påverkar de enskilda partierna, hur samarbetet påverkar partiernas utveckling och förändring. De flesta partier väljer att samarbeta med partier som liknar dem själva, trots detta är vår tes att transnationellt partipolitiskt samarbete påverkar vilken riktning partiers utveckling tar. Vår frågeställning lyder:

Hur påverkar transnationellt partipolitiskt samarbete enskilda partiers förändring?

Till vår hjälp har vi tre teorier som analyserar hur transnationellt partipolitiskt arbete kan påverka partiers utveckling. Vår studie kommer till största delen var teoriprövande, vilket gör att vi kommer pröva teorierna på tre olika fall för att se om de håller. Håller en eller flera av teorierna kommer vi att applicera vad vi kommit fram till på ett aktuellt exempel av transnationellt partipolitiskt samarbete. Exemplet som vi vill applicera det som vi kommer fram till på är den tilltänkta partigruppen i Europaparlamentet där franska Front National, nederländska PPV och andra högerpopulistiska partier ingår. Sverigedemokraterna har diskuterats som en möjlig medlem av gruppen, och vi vill veta hur ett sådant arbete kan tänkas påverka just Sverigedemokraterna. Vår förhoppning är att det kommer vara möjligt att göra någon slags förutsägelse om hur partiet borde påverkas, baserat på vad vi kommit fram till i de övriga fallen.

2. Syfte

Syftet är att pröva våra sedan tidigare nämnda teorier och försöka skapa en mer sammanhållen teori om hur transnationellt partipolitiskt samarbete påverkar enskilda politiska partiers utveckling. Genom att kombinera de tre redan existerande teorierna hoppas vi kunna skapa en teori som på ett bättre sätt, än de tre ovan nämnda gör separat, och som ger oss en rättvisare bild över vad det är som påverkar partiers förändring. Genom att avgöra vart teorierna överlappar och vart de skiljer sig åt hoppas vi kunna kombinera de tre teorierna till en sammanhållen teori. Därefter kommer uppgiften vara att utifrån ett fåtal fall av transnationellt partipolitiskt samarbete kunna göra generella antaganden om hur samarbete kan påverka enskilda partier. De upptäckter

vi finner kommer vi i ett senare skede applicera på ett aktuellt fall av transnationellt partipolitiskt samarbete, produkten är snarare än biprodukt och ett sätt att demonstrera de tendenser vi kommer fram till än det huvudsakliga syftet. Det fall som vi kommer att applicera teorierna på är det tilltänkta samarbetet mellan framförallt franska Front National och Sverigedemokraterna. Det viktiga statsvetenskapliga fenomenet är hur transnationellt partipolitiskt samarbete påverkar de enskilda partierna som ingår i samarbetet. Djupare undersökningar inom området kan öka förståelsen för olika förändringar inom partier och transnationellt partipolitiskt samarbete kan vara en av de faktorer som förklarar förändringar inom ett parti. Transnationellt partipolitiskt samarbetet måste tas i beaktande när förändringar inom partier sker, och vi kommer i vår uppsats undersöka vilken sorts påverkan transnationellt partipolitiskt samarbete har på partier.

3. Metod

Vi har för avsikt att göra en Få falls fallstudie, small-N comparison (Halperin & Heath, 2012, s. 208). Studien syftar till att analysera ett fåtal fall som är olika varandra, most different system design, för att sedan dra en slutsats av fallen, och med hjälp av de valda teorierna visa på ett partis förändring när de ingår transnationellt partipolitiskt samarbete (Halperin & Heath, 2012, s. 212).

Konkret kommer vi analysera olika fall av transnationellt partisamarbete för att leta efter tendenser på vilka slags förändringar som kan ske när partier börjar samarbeta med liknande partier i andra stater. Vi kommer därefter göra generella antaganden om hur partier förändras i och med samarbetet, och försöka applicera våra generaliseringar på Sverigedemokraterna för att komma fram till vilken utveckling som partiet kan tänkas stå inför. Kommer Sverigedemokraterna att radikaliseras och mer börja likna sina europeiska motsvarigheter, alternativt kommer samarbetet ha någon effekt på partiets idéer och ställningstaganden över huvud taget? Vi vill helt enkelt komma fram till vilken utveckling som kan förväntas med hänseende till hur andra politiska partier tidigare har påverkats av samarbete. Metodvalet avser att stärka våra valda teorier och med hjälp av empirisk data öka studiens validitet och trovärdighet.

De fördelar vi tror vårt val av få falls fallstudie som metod kan ha, är att om förändringar i partiers politik på grund av transnationellt samarbetet är en viktig faktor, då kommer det att framträda mycket tydligt eftersom få fall analyseras på djupet. Hade vi analyserat fler fall är det inte säkert, om bara små förändringar sker, att de kommer upptäckas. Vi är medvetna om att få falls fallstudie likväl som fördelar även har en del nackdelar. En mycket viktig avvägning som vi kommer att ta ställning till i arbetet är hur vi kommer att välja ut de fall som vi tittar närmare på. Då det är relativt få fall vi kommer intressera oss närmare för, kan valet av fall skapa en snedvriden bild av hur samarbete påverkar nationella partier (Halperin, Heath, 2012, ss. 214-215). Därför kommer vi i arbetet att noga avväga och diskutera valet av de fall vi väljer för att få en så rättvisande bild som möjligt.

De teorier vi i arbetet kommer att använda oss av för att beskriva och hitta förändringar inom partier är: "contagious organization", "rapprochement" och "across system convergence". Vi har valt dessa tre teorier på grund av att de förklarar hur partier kan förändras i och med transnationellt samarbete. Med hjälp av de tre teorierna kommer vi att försöka hitta empiriska exempel på när partier samarbetat transnationellt på ett eller annat sätt, och på detta sätt beskriva vad det är som sker utvecklingsmässigt och vad som förändras i de enskilda partierna. Påverkas partiers ideologi och idéströmningar på något sätt, börjar partierna att likna varandra eller stärker samarbetet tron på de egna idéerna. Den här delen av arbetet kommer i stor del vara teoriprövande då vi testar de tre teorierna på existerande fall. När vi testat teorierna på det empiriska materialet kommer vi kunna utröna vissa egenskaper och vissa strömningar som påverkar partier på olika sätt, och hur partiernas egna egenskaper som storlek och opinionsläge spelar roll för riktningen på utvecklingen.

Arbetet kommer vara kvalitativt till sin karaktär då undersökningen ämnar förklara fenomen som är svåra att mäta i en kvantitativ studie. Det kommer ändå finnas kvantitativa inslag i studien där vi mäter grupperingarnas förmåga att rösta homogent inom den partipolitiska grupperingen.

Undersökningens kvalitativa karaktär till trots, innehar vi en positivistisk inställning till arbetet. Det vill säga tron på att det vi undersöker faktiskt går att undersöka och kan ge oss svar om, och möjlighet att generalisera verkligheten (Halperin, Heath, s.27). Problemet med inställningen till vårt arbete är att det kommer bli svårt att utveckla "exakta" mätinstrument, eller göra exakta förutsägelser. Det vi troligen kommer komma fram till kommer inte vara exaktheter, utan snarare

generella tendenser vilka beskriver hur förändring inom partier kan påverkas av transnationellt samarbete (Halperin, Heath, 2012, s.28).

Ett svårt hinder som kommer att behöva tacklas i vårt arbete är hur vi bevisar att det är det transnationella samarbetet som påverkar partiets förändring, när det kan finnas en mängd andra förklaringar. Andra möjliga förklaringar över varför partier ändras kan vara de enskilda ledarnas idéer, karisma och förmåga att forma partiet efter egna föreställningar. Ett sätt på hur vi kommer att försöka utesluta andra teorier om varför förändring sker, dock går det inte att helt utesluta andra förklaringsmodeller, är genom att titta på partiet innan de ingår samarbetet och sedan en tid efteråt. På detta sätt kommer vi att inte helt utesluter andra förklaringsmodeller, men till viss del minska deras betydelse och ökar sannolikheten för transnationellt samarbete som orsak till förändring. Det finns inga uppgifter på hur lång tid det tar innan transnationellt samarbete påverkar partier. Därför kommer vi att försöka se tendenser till förändring över tid, med en förhoppning om en accelererande förändringsprocess i en viss fråga som man vet skiljer de olika partierna i samarbetet åt. Vad vi menar med en accelererande förändringsprocess är när ett parti börjar att ändra sig i en fråga och börjar ändra riktning, och succesivt rör sig från den ursprungliga iden eller ideologin mot vad de andra partierna/partiet i samarbetet har. Förändringen kommer inte att ske som ett plötsligt hopp från den ena föreställningen till den andra. Förändringen kommer snarare ske genom små beslut om förändring som till slut slutar i att man intar samma ställning i en viss fråga som de partier man samarbetar med, och det är små förändringar som vi skall försöka uppmärksamma.

4. Material

Materialet vi kommer att använda oss utav är ECR och Miljöpartiets parti och idéprogram, Karl Magnus Johansson studie "Transnational party alliances", och "votewatch". Votewatch kommer vi använda oss av för att mäta homogeniteten i en viss partigrupp i Europaparlamentet. Parti och idéprogram kommer framförallt att hjälpa oss se hur och när det sker förändringar inom partierna. Studien gjord av Karl Magnus Johansson förser oss med ännu ett empiriskt exempel på transnationellt samarbete mellan partierna, och hjälper oss dessutom att förstå hur vi skall applicera våra teorier.

5. Teori

5.1. Across system convergence

Across system convergence:s påverkan på ett parti som ingår ett transnationellt samarbete kan verka på två sett. De två verkans effekterna kallas deideologization och reideologization. Deideologization uppstår när partier med liknande ideologi samarbetar. Begreppet kan förstås genom att två parter rättfärdigar och ökar tron på den egna ideologin när den delas av andra. Ett annat exempel på vad som kan hända när politiska partier bedriver transnationellt samarbete kallas reideologization. Reideologization sker när nya idéer och uppfattningar om den förda politiken av liknande partier utomlands uppmärksammas. Reideologization syftar att beskriva den förändring och härmning som kan ske då partier ser hur utländska kolleger lyckas i utlandet. De egna partiet kan genom fenomenet förändra sina strukturer och metoder för att föra sin politik, eller finna nya vinklar för att beskriva och förklara sina idéer. Enligt teorin om across system convergence, är partier olika känsliga för att genomgå reideologization respektive deideologization. De faktorer som påverkar partiets känslighet är storlek, om partiet är i opposition eller regeringsställning samt partiets opinionstrend. Små partier tenderar att lättare påverkas av transnationella influenser, och är därmed mer troliga att påverkas och genomgå reideologization (Johansson, 1998, s. 32). Partier som sitter i opposition har också större benägenhet att påverkas än partier i regeringsställning (Johansson, 1998, s. 33). Det beror till stor del på att partier i regeringsställning inte har tillräcklig frihet att skriva om sin politiska plattform mitt under en mandatperiod, då väljarna röstade på den under valet rådande ideologin och plattformen. Oppositionspartier däremot behöver inte i samma utsträckning ta hänsyn till sådant, och har därför större manöverutrymme när det kommer till att ändra i den politiska plattformen. Partier som tappat förtroende i opinionen är också de i stor utsträckning mer mottagliga för nya idéer och strömningar än partier som besitter starkt förtroende eller uppåtgående trend i opinionen (Johansson, 1998, s. 32).

5.2. Rapprochement

Ordet rapprochement betyder att bringa samman. Teorin avser att förklara det fenomen som gör att en stat närmar sig en annan stats politiska åsikter, och i viss mån frångår sin ideologiska föreställning för att göra samarbete mellan staterna möjligt. Teorin bygger även på att motparten

kompromissar och närmar sig de åsikter motparten har för att ett samarbete skall bli möjligt. Teorin kan även appliceras på två partier i en gruppering i Europaparlamentet (Johansson, 1998, s. 36). Partierna går samman med avsikten att öka sin makt genom att åsidosätta egna normer och värderingar i syfte att nå en gemensam konsensus och på så sett öka sin trovärdighet och sin genomslagskraft i Europaparlamentet. Det skall understrykas att teorin om rapprochement inte betyder att partier ändrar åsikter på grund av nya värderingar och ändrade normer efter att ha influerats av andra partier (Jansson, 1998, s. 36). Teorin bygger på kompromisser som syftar till att öka parternas makt och på så sett få en starkare röst i vårt fall i Europaparlamentet. Vid en regeringskoalition med två eller flera partier i Sverige måste de olika partierna i koalitionen kompromissa för att nå en gemensam konsensus. Likt teorin om rapprochement så frångår inte de medverkande partierna sina ideologiska uppfattningar men tvingas att åsidosätta dem, för att bli en maktfaktor i en koalition. I en koalition enligt ovan är det troligt att de mindre partierna i koalitionen tvingas kompromissa mest då de har en svagare folklig opinion bakom sig (Jansson, 1998, s. 36).

5.3. Contagious organization

Direkt översatt till svenska betyder det smittsam organisation. Teorin avser att förklara de strukturella förändringar ett parti genomgår. Förändringarna sker när ett parti följer ett vinnande koncept i hopp om att uppnå liknande framgång som partiet man härmar (Johansson, 1998, s. 33). Historiskt följde Kristdemokrater i Tyskland, Italien och Frankrike den framgångsrika socialdemokratiska partistrukturen i de nämnda länderna och skapade en liknande partistruktur som den socialdemokratiska för att vinna framgångar (Johansson, 1998, s. 33). Tidigare hade Socialdemokrater över hela Europa följt en framgångsrik modell, vilket kom att leda till socialdemokratisk representation i alla demokratiska länder i Europa på 50-talet (Pettitt, 2004). Teorin innebär inte att ett parti ändrar sin ideologiska uppfattning utan syftar till att förklara ett partis struktur. Exempel på strukturer som kan ändras i partiet kan vara interna maktförhållanden och hur styrelsemedlemmar väljs. Partiet kan även ändra sig i hur de framställer sig själva och vilken ton de använder gentemot andra partier.

5.4. Teoridiskussion

De tre teorier vi ämnar använda kan i vissa fall överlappa varandra, och på andra ställen ta upp helt nya aspekter i synen på transnationellt samarbete. Vi ämnar därför i avsnittet diskutera hur de tre teorierna kompletterar varandra, och vad dess svagheter respektive styrkor består av.

De tre teorier vi valt att använda oss av överlappar varandra till viss del, men skiljer sig även åt på vissa centrala punkter. Vi vill använda oss utav och skapa en sammanhållen teori där vi väger in de tre som vi tidigare nämnt. Teorierna skiljer sig på så sätt att de till viss del pekar på olika faktorer som transnationellt partisamarbete påverkar. I across system convergence är det som påverkar partier och skapar förändring partiernas ideologier och föreställningar, där partiet antingen kan härma det parti som man samarbetar med eller genomgå en omedveten ideologisk omvandling. Teorin behandlar alltså de ideologiska förändringar som ett parti kan genomgå till följd av transnationellt samarbete. Rapprochement å andra sidan lägger teoretisk vikt vid hur partier kan bortse från ideologi till förmån för ökat inflytande och makt. Förändringen enligt rapprochement är dock bara tillfällig och ideologin förändras inte i grunden utan läggs åt sidan endast tillfälligt. Contagious organization teoretiserar en helt annan aspekt av transnationellt partisamarbete, nämligen den organisatoriska aspekten. Grundantagandet är att partier tar efter lyckade partiorganisationer för att bli mer effektiva och bättre lyckas framföra sina ståndpunkter, men också genom att effektivisera den egna processen inom partiet med byråkrati och så vidare. Skärningspunkterna, alltså punkter där det finns likheter mellan våra tre teorier ligger i tron på att lyckade partipolitiska koncept har spridningseffekt. Om ett visst organisatoriskt och ideologiskt koncept når framgång, verkar det enligt teorierna troligt att andra partier tar efter. Enligt våra tre teorier kan politiska partier på många sätt uppfattas som opportunistiska och mycket dynamiska organisationer som har förmåga att snabbt genomgå förändring. Förändringsförmågan begränsas i ideologisk mening genom att partierna lätt tappar trovärdighet om de ändrar sin ideologiska grund allt för mycket under kort tid. Det är svårt att se partier som står långt ifrån varandra ideologiskt, härma eller ta över varandras idéer. De aspekter som teorierna beskriver bör förstås som partiets härmning och vridning av partier som från början står på lika eller liknande ideologisk grund. Till exempel är det allt för radikalt att tro att ett socialistiskt parti kan ta åt sig idéer av ideologisk karaktär från ett konservativt parti. Däremot när det gäller partiet som organisation och dess utformning är det möjligt att partier med mycket skilda ideologier kan lära av varandra, om de ser möjlighet till ökad effektivitet och ett gynnsammare partiklimat.

Skillnader vi ser mellan teorierna är deras syn på partier som aktör skiljer sig. För att beskriva deras syn kommer vi att använda oss av tre andra vedertagna teorier. Synen på partier som aktörer i de tre teorierna kan beskrivas som realistisk, konstruktivistisk och liberalistisk. Den syn som reflekterar den realistiska synen fås genom rapprochement. Likt realismen betraktar rapprochement den aktör den analyserar, politiska partier (i realismens fall stater), som maktsökande enheter. Enligt denna syn på partier spelar ideologisk bakgrund och idéer mindre roll, då det som definierar partierna är den makt de besitter. Den konstruktivistiska synen står across system convergence för. I likhet med deideologization bygger konstruktivistisk teori på att idéer, normer och föreställningar är föränderliga. Starka idéer och föreställningar har en tendens att smitta av sig, eller att bli påtvingade på parter som inte lever upp till dem. Contagious organization förstås bäst i ljuset av liberalistisk teori. Den lyckade organisations- uppbyggnaden av ett parti, sprids genom ”spill over” till andra aktörer. Säg att ett fåtal partier i en gruppering har stor majoritet inom en gruppering. Fenomenet kan innebära att mindre partier tvingas efterfölja den agendan som de större partierna sätter upp och där med ändrar i sin organisation för att inte lämnas utanför. Vidare tänker vi oss att två partier till en början kompromissar likt teorin rapprochement, kompromissen skulle kunna vara ett steg till deideologization. Det vill säga att de partier som till en början kompromissade bort delar av sina värderingar slutligen ändrar sina ideologiska uppfattningar enligt teorin om deideologization. Säg att ett parti härmar ett annat partis uppbyggnad och struktur likt teorin contagious organisation. Det vore intressant att se om ett sådant efterhärmande i längden leder till att partiet även tar efter det härmade partiets ideologiska uppfattning likt teorin reideologization.

6. Partipolitisk förändring

6.1. Miljöpartiet

Miljöpartiet har förändrat sin ställning i många frågor sedan bildandet i början av 80-talet. En möjlig förklaring till varför partiet har förändrats kan vara transnationellt partipolitiskt samarbete. För att försöka öka validiteten i analysen av Miljöpartiets förändring har vi valt att undersöka partiet i en enda fråga, nämligen inställningen till EU. Vi har valt just frågan då vi tror att det är där transnationellt partipolitiskt samarbete har påverkat partiet mest. Detta på grund av att Miljöpartiet länge varit mycket kritiskt till svenskt medlemskap i EU och utvecklingen mot

vad man anser vara överstatlighet. Samtidigt har Miljöpartiet varit medlemmar av en partigrupp i Europaparlamentet som är mycket positivt inställda till EU (Miljöpartiet, 2013). Vi kommer i delen undersöka Miljöpartiets partiprogram från innan man blev invalda i Europaparlamentet, och efter. Förändringen som där skett menar vi, kan delvis härledas till transnationellt partipolitiskt samarbete. Det som enligt våra valda teorier kommer att orsaka förändring av Miljöpartiet är den partigrupp de är medlemmar av i Europaparlamentet. Gruppen i fråga heter The greens – European free alliance, och har regionalism och grön ideologi som grund (G-EFA, 2013). Gruppen tror starkt på regionalism, och på fördjupat samarbetet inom EU. Åsikterna står i kontrast till Miljöpartiets inställning, som länge krävt ett svenskt utträde ur EU.

Miljöpartiet valdes i det första svenska valet till Europaparlamentet 1995 in och fick 4 mandat. Vi kommer därför att studera två partiprogram skrivna innan 1995 och fyra skrivna efter inträdet i partigruppen i Europaparlamentet.

Första gången Europeiska Unionen nämns i ett miljöpartistiskt partiprogram, är i programmet från 1994. Alltså året innan Miljöpartiet väljs in i Europaparlamentet. Innan dess har inte EU nämnts, men stor vikt har lagts vid suveräna staters rätt till självbestämmande. Bland annat skrivs:

”Sverige ska föra en aktiv och fast utrikespolitik som slår vakt om vårt nationella självbestämmande och vår oberoende position utanför militära allianser.” (Miljöpartiet, 1985)

Vidare skriver Miljöpartiet:

”Vi vill skapa en självförvaltningsdemokrati, där människor fattar så många beslut som möjligt lokalt.”
(Miljöpartiet, 1985)

När dessa påståenden sätts i relation till EU så uppstår en tydlig konflikt mellan å ena sidan, vad EU:s mål och vilja är, å andra miljöpartiets vision för Sverige. Så utan att ha en uttalad konflikt med EU:s vision för Europa, visar Miljöpartiet här på ett tydligt motalternativ till ett mer integrerat Europa. För Miljöpartiet är det viktigt att besluten skall tas så nära de människor som de påverkar som möjligt, vilket beskrivs i det andra citatet ovan. Åsikterna anser vi också står i konflikt med hur utvecklingen inom EU har sett ut. Tendensen inom många områden har inom EU inte gått mot mer lokalt bestämmande, utan snarare mot mer centralstyrning från Bryssel. Utvecklingen uppfattar vi att Miljöpartiet motsätter sig. Utvecklingen mot ett mer centralt styre har skett de senaste åren och var inte så aktuellt på 80-talet, men ger ändå en fingervisning om hur Miljöpartiets grundsyn ser ut. År 1994 när EU nämns i partiprogrammet skriver Miljöpartiet:

”Den s k [sic!] funktionalistiska samarbetsmodellen, som innebär att suveräna stater samarbetar utan att ge avkall på sitt självbestämmande annat än i mycket begränsad utsträckning, har resulterat i FN-systemet, Europarådet, Europeiska säkerhetskonferensen och mängder av liknande samarbetsstrukturer. Denna samarbetsmodell bör effektiviseras genom att vissa begränsade beslutsfunktioner överförs till överstatliga organ, främst då sådana som gäller gränsöverskridande miljöföreningar, mänskliga rättigheter och fredsskapande åtgärder. Miljöpartiet avvisar däremot den s k [sic!] federalistiska samarbetsmodellen, som syftar till att succesivt förvandla suveräna stater till län i nya supermakter. Vi är i princip positiva till varje folks självbestämmande.” (Miljöpartiet, 1994)

Citatet kommer från ett partiprogram som är skrivet innan Miljöpartiets inträde i Europaparlamentet, men under en tid då EU blir en allt större faktor i Europa. Miljöpartiet verkar inte anse att riktningen som det europeiska samarbetet har är särskilt tillfredsställande. Det kan dock inte sägas att en nämnvärd förändring jämfört med programmet från 1985 har skett. Det som har skett är en fördjupning i ämnet internationellt samarbete och hur Sverige bör förhålla sig till fenomenet, och i synnerhet inställningen till EU. Miljöpartiet väljer också att förtydliga att Sverige bör säga nej till medlemskap i EU på grundval av att Sverige måste ha en egen röst på världssarenan. Däremot ser man gärna ett fördjupat samarbete med EU, dock ej ett medlemskap.

I senare partiprogram kommer inställningen till EU och det svenska medlemskapet att förändras. I partiprogrammet från 1997 står citatet ovan kvar, och dessutom har man lagt till en mening som lyder:

”Vi vill att Sverige ska gå ur EU. Så fort som möjligt bör en folkomröstning om utträde ur EU äga rum.”
(Miljöpartiet, 1997)

Någon tendens till en mjukare inställning till EU syns inte här, och detta när Miljöpartiet suttit två år i Europaparlamentet. Än så länge kan vi alltså inte hitta några bevis på hur transnationellt samarbetet har påverkat Miljöpartiet till att bli mer positivt inställda till samarbetet. En möjlig förklaring till samarbetet kan vara att den grupp som Miljöpartiet nu sitter i inte bildades förens 1999, och det är framförallt den grupp som partiet nu är en del av som har mycket positiv inställning till EU (G-UFA, 2013). Därför bör vi undersöka partiprogram skrivna efter 1999. I partiprogrammet som är skrivet 2001, är en förändring att EU numera fått ett eget kapitel. De inledande raderna avslöjar att någon markant förändring i partiets inställning inte har skett:

”Miljöpartiet strävar efter att Sverige ska lämna EU. Vi anser att arbetet med att bygga en EU-stat och en inter- nationell [sic!] stormakt är en farlig väg att gå för Europa och världen. På lång sikt anser vi att EU bör upplösas för att ge plats åt ökat självstyre och verkligt internationellt samarbete. Vi motsätter oss att

allt mer makt flyttas till EU, långt från den enskilda människans möjlighet till påverkan och insyn. EU:s utveckling går i helt fel riktning [sic!]. Därför vill vi ha en ny folkomröstning om det svenska EU-medlemskapet.” (Miljöpartiet, 2001)

Vidare skriver Miljöpartiet att:

”Effekten av EU-medlemskapet är en urholkning av demokratin [sic!] i det svenska samhället. Så länge Sverige kvarstår [sic!] i EU kommer vi att arbeta för minskad byråkrati, avslöja och bekämpa korrupktion samt motarbeta ytterligare [sic!] överföring av befogenheter och inflytande till EU:s institutioner.”
(Miljöpartiet, 2001)

Vi kan i partiprogrammet inte finna några tecken på att Miljöpartiets partigrupp i Europaparlamentet påverkar partiet att bli mer positiva till EU. Tvärt emot vad våra valda teorier menare borde ske, verkar tongången gentemot EU i partiprogrammet hårdna. Man menar att EU inte är ett exempel på verkligt internationellt samarbete, och går så långt som att kalla EU för en farlig väg. Partiet menar även att Sverige blir en svagare demokrati i och med medlemskap i EU, på grund av det uppfattade växande avståndet mellan beslutsfattare och medborgare. Enligt de teorier vi använder oss av borde tendensen vara den omvända, att de andra medlemmarnas positiva inställning smittar av sig. Vad teorierna däremot inte säger är hur lång tid det tar innan idéer smittar och sprider sig, man kan helt enkelt inte utifrån teorierna veta om de två åren mellan 1999 och 2001 räcker för att ge effekt på Miljöpartiets inställning till EU. Vi kan i alla fall konstatera att i 2001 års partiprogram, syns ingen förändringsprocess till.

Den första tendensen till förändring kan ses i 2005 års partiprogram:

”Vi vill att Sverige ska lämna EU. Samtidigt har vi alltid varit anhängare till ett alleuropeiskt samarbetsområde med fri rörlighet för människor och huvudsakligen mellanstatligt beslutsfattande. Så länge Sverige är kvar i EU försöker vi därför använda det svenska medlemskapet för att förändra och förbättra. Vi anser att varje medlemsland ska ha vetorätt inom EU när beslut fattas i ministerrådet. Vi vill att makten ska återföras från EU till medlemsstaterna, inte för att nationalstaterna skulle vara de bästa tänkbara enheterna för beslutsfattande utan för att det är ett sätt bland många att föra makten närmare medborgarna.” (Miljöpartiet, 2005)

Fortfarande står kravet på svenskt utträde ur EU kvar, men tonen och den hårda kritiken har till viss del försvunnit. Den hårda kritiken har till viss del tvättats bort och ersatts med hur man istället kan förbättra EU och det europeiska samarbetet. Förändringar i röstsystemet och beslutsfattandeprocessen ersätter hur EU är ett hot och hur institutioner urholkar demokratin. Miljöpartiet uppfattas fortfarande enligt partiprogrammet från 2005 som mycket EU kritiskt, men

accepterar numera dess existens och att Sverige är en del av samarbetet. Förändringen kan knappast beskrivas som stor, men kan kanske ändå visa att det sker någon slags förändring i inställningen till EU. Om förändringen beror på transnationellt partisamarbete är svårt att svara på, tanken kommer att utvecklas i den kommande analysdelen. Vidare i avsnittet skall vi analysera ytterligare ett partiprogram för att undersöka om större förändringar skett.

I det senaste partiprogrammet från 2013 har kravet på ett utträde ur EU helt tagits bort. Det har också skett en fördjupning i hur EU skall förbättras och effektiviseras. Fortfarande motsätter sig Miljöpartiet att fler beslut tas i Bryssel istället för lokalt.

”Vi är varma anhängare av internationellt samarbete [sic!]. Vi vill se Europa som en del av en värld av demokratier där människor rör sig fritt över gränserna [sic!], och där folk och länder handlar och samarbetar med varandra. Vi är positiva till mellanstatliga [sic!] samarbeten där länder deltar frivilligt i besluten. I frågor av global karaktär finns starka skäl som talar för också överstatliga beslut. Det gäller bland annat gränsöverskridande miljöfrågor och skydd av grundläggande mänskliga rättigheter. I dag är EU ett viktigt forum för detta i vår del av världen.” (Miljöpartiet, 2013)

Nu har partiet i partiprogrammet gått så långt som att erkänna EU som ett viktigt forum för skydd av mänskliga rättigheter och gränsöverskridande miljöfrågor. Det har helt klart skett en förändring i Miljöpartiets inställning till EU, men om denna ändring beror på transnationellt partipolitiskt samarbete eller på att EU som enhet växt sig starkare och detta gjort att Miljöpartiet ser möjliga vägar att utnyttja detta på är svårt att svara på. Som tidigare nämnts kommer vi att fördjupa oss i denna diskussion i följande analysdel.

6.2. Analys av Miljöpartiets förändring

Som vi visat i tidigare avsnitt har det skett en förändring i Miljöpartiets syn på EU över lång tid. Förändringen har skett gradvis, men det stora kravet på svenskt utträde ur EU togs bort 2008 (Miljöpartiet, 2013). Förändringen kan förklaras och förstås utifrån teorin om rapprochement. Förändringen som skett sett utifrån rapprochement innebär att Miljöpartiet inte i så stor utsträckning ändrat sin ideologi, eller sin grundinställning till EU. Förändringen har snarare skett för att arbetet inom partigruppen i Europaparlamentet skall fungera smidigare. Miljöpartiet har anpassat sig till de övriga medlemmarna och gruppens officiellt positiva hållning till EU. Miljöpartiet har i partigruppen kompromissat bort vissa av sina ståndpunkter, för att med större lycka kunna genomdriva de idéer man har gemensamt med den övriga gruppen. I Miljöpartiets

fall betyder det att partiet till stor del kompromissat bort den EU- kritiska delen, och istället koncentrerat sig på att driva igenom sin gröna politik tillsammans med övriga partier i grupperingen. Att Miljöpartiet valt att ge avkall på sina EU- kritiska anspråk har till stor del ökat homogeniteten i partigruppen och gjort att The green- European free alliance fått en starkare och mer samstämmig röst i Europaparlamentet. Enligt teorin har Miljöpartiet sett möjligheter att öka sitt inflytande, vilket motiverar den ändring som partiet genomgått. Argumentet mot rapprochement är att det inte finns någon egentlig anledning för Miljöpartiet att stryka kravet på svenskt utträde ur EU för att underlätta arbetet i Europaparlamentet, beteendet talar snarare för en mer grundläggande ideologisk förändring. En teori som beskriver fenomenet är reideologization. Teorin menar att när partier samarbetar och ser hur andra partier lyckas väl med sin förda politik och spridandet av idéer, finns det en betydande risk att härmning uppstår. Enligt reideologization har Miljöpartiet uppfattat det som att de partier man samarbetar med i Europaparlamentet lyckas väl med att föra sin politik. I samband med att Miljöpartiet under lång tid varit ett relativt litet parti, gör det dem extra känsligt för att ta till sig nya idéer och förändra sin politiska plattform. Att Miljöpartiet under största delen av tiden även suttit i opposition skapar också en benägenhet att suga åt sig nya influenser, och förändra sin förda politik. Vad som talar emot reideologization teorin är att Miljöpartiet ända sedan 1995 upplevt ett uppsving i den svenska opinionen, vilket minskar benägenheten till förändring av den förda politiken. Ett problem som också behöver belysas i sammanhanget är att den förda politiken inte alltid stämmer överens med vad partier uttrycker i idé och partiprogram.

Ytterligare en möjlig förklaring till förändringen kan vara att det som från början sågs som ett sätt att underlätta arbetet i partigrupperingen i Europaparlamentet, enligt rapprochement, har över tid lätt till fenomenet deideologization. Processen där deideologization har verkat gör att det som från början var en taktisk kompromiss, slutligen leder till ideologisk förändring.

6.3. Tyska kristdemokraterna och brittiska konservativa

I Karl-Magnus Johansson avhandling: "Transnational party alliances" väljer Johansson att titta på samarbetet mellan de tyska Kristdemokraterna (CDU) och det brittiska konservativa partiet. I arbetet har vi valt att utnyttja samma empiriska fall då samarbetet mellan de båda parterna varit en maktfaktor i Europa under en längre tid. Det skall tilläggas att samarbetet inte längre är

aktuellt då CDU nu tillhör European peoples party (EPP, 2013) och de brittiska konservativa tillhör European Conservatives and Reformists (ECR, 2013).

Samarbetet mellan partierna började 1989 då parterna förde en dialog med syftet att skapa en gemensam gruppering till valet 1994 i Europaparlamentet (Johansson, 1997, s. 65). Under Margaret Thatchers tid som och partiledare för det konservativa ville partiet skapa en motpol mot den socialistiska alliansen i Europa (Johansson, 1997, s. 67). Thatcher spenderade mycket tid utomlands i hopp om att bringa samman konservativa och kristdemokratiska partier i Europa. Utöver Tyskland besöktes bland annat Italien, Frankrike, Nederländerna och Danmark. Thatcher poängterade att Tyska kristdemokraterna och de brittiska konservativa var huvudkomponenterna i samarbetet (Johansson, 1997, s. 69). År 1978 lanserade CDUs partiledare Helmut Kohl och Margret Thatcher, tillsammans med konservativa och kristdemokratiska partier över hela Europa, en gemensam partipolitisk gruppering EDU (European democrat union). Trots stor uppslutning kring grupperingen valde flera nationella konservativa partier att endast delta som observatörer då konservativa från till exempel Irland hade nationella dispyter med Storbritannien (Johansson, 1997, s. 70). Parallellt med medlemskapet i EDU var flera kristdemokratiska partier medlemmar i EPP vilket är en gruppering i Europaparlamentet (Johansson, 1997, s. 70). EDU upphörde år 2002 att existera då syftet med grupperingen till stor del förlorat sin funktion, i och med att de nationella partierna istället söker sig till grupperingar inom Europaparlamentet. För närvarande tillhör CDU grupperingen EPP (EPP, 2013) och de brittiska konservativa tillhör European conservatives and reformists ECR (ECR, 2013). De brittiska konservativa såg det inte möjligt att gå med i EPP då grupperingens stadgar bygger på kristdemokratiska värderingar. För att inte stänga några dörrar var CDU tydliga med att EPP skulle ha en öppenhet mot konservativa partier i framtiden (Johansson, 1997, s. 72). Trots att konservativa och kristdemokrater tillhör två olika grupperingar i Europaparlamentet är de ömsesidigt beroende av varandra då de behöver varandra för att kunna mäta sig med den socialdemokratiska grupperingens mandatmängd. På så vis har interdependens skapats mellan de båda grupperingarna (Johansson, 1997, ss. 76-77). EPP visste att utan de brittiska konservativa skulle de tappa en stark bundsförvant och förde därför en dialog angående ett kompromissande med syfte att ena de båda grupperingarnas grundläggande partipolitiska program. Genom förhandlingar mellan kristdemokrater och konservativa år 1990 lyckades parterna inte enas om en gemensamt partigrund på grund av protester från diverse mindre nationella kristdemokratiska partier (Johansson, 1997, s. 85). Efter att Thatcher avgått

som partiledare för de konservativa i Storbritannien bildade tyska CDU en tyst allians med dem. Thatchers efterföljare blev John Major. Major upplevdes bland kristdemokrater i Europa som mer villiga att kompromissa samt att hans politik låg närmre den kristdemokratiska (Johansson, 1997, s. 86). Majors sympatiska framtoning gjorde att övriga kristdemokratiska partier i EPP år 1991 accepterade en alliansbildning med de brittiska konservativa samt de danska konservativa. Alliansen betydde att de konservativa lovade att rösta med Kristdemokraterna i centrala frågor.

6.4. Analys av samarbetet mellan tyska kristdemokraterna och brittiska konservativa

I delen kommer vi föra en teoretisk diskussion kring samarbetet mellan de tyska kristdemokraterna CDU och det brittiska konservativa partiet. Vi vill se om det är möjligt att se tendenser i samarbetet som gör att partiernas ideologiska föreställningar kan tänkas närma sig varandra. Alternativt om respektive parti ideologiskt oförändrade. I den empiriska delen beskriver vi Margaret Thatchers resor bland likasinnade och framtida allianspartners i Europa, med syftet att skapa en motpol mot den starka socialistiska grupperingen. För att bli en maktfaktor och en motpol till det socialistiska blocket krävs kompromisser mellan högergrupperingarna likt rapprochement teorin. Enligt Across system convergence är mindre partier och partier som sitter i oppositionsställning mer mottagliga för förändringar. När ett av Europas mäktigaste partier kommer på besök är det enligt teorin troligt att de mindre konservativa partierna i Europa tar efter det stora konservativa partiet och genomgår en reideologization. De mindre partierna kan alltså antas att efterhand efterhärma den brittisk konservativa ideologiska uppfattningen. Vi väljer i analysen att inte gå in på djupet i individers påverkan på förändringarna. En väsentlig förändring kom dock att ske i samband med Margret Thatchers avhopp som partiledare. Under den perioden var det en mycket turbulent tid i Europa, Berlinmuren föll och kommunismen höll på att bryta samman. Aspektererna kan påverka de till storleken mindre konservativa partierna i Europa och ge dem en anledning att nu vara mer öppna för samarbeten med kristdemokrater. Teorin förklarar fenomenet med att de till storleken mindre konservativa partierna efter år av samarbete med de brittisk konservativa, nu ändrat uppfattning om CDU och övriga kristdemokrater och därför öppnat upp för ett samarbete. När ett parti genomgått en reideologization bör man inte utesluta att partiet senare genomgår en deideologization. Det vill säga att ett parti först tar efter ett partis ideologi för att skaffa sig makt

och eventuellt även dess inre struktur och uppbyggnad likt contagious organization. Partiet kan sedan komma att glömma sina forna normer och ideal och helt ta efter det sedan tidigare framgångsrikare samarbetspartnern.

6.5. Konservativa grupperingen i Europaparlamentet

Inför Europaparlamentsvalet år 2009 valde en grupp konservativa partier att bryta sig ur EPP-ED vilket var föregångaren till nuvarande EPP (EPP, 2013). Partierna skapade grupperingen European conservatives and reformist (ECR). Grupperingen ligger mer åt höger än EPP och är lätt EU-skeptiska till skillnad från EPP. Det i särklass största partiet i grupperingen är de brittiska konservativa partiet (ECR, 2014).

I fallet har vi valt att titta på kvantitativ data i form av omröstningar i Europaparlamentet.

Omröstningarna gjordes under två perioder 2009-07-14 till 2010-01-01 och perioden 2013-01-01 till 2013-07-14. Syftet är att titta närmre på sammanhållningen i grupperingen, det vill säga hur benägna ledamöterna som tillhör grupperingen i Europaparlamentet är att rösta homogent under de båda tidsperioderna. De omröstningar vi valt att titta närmre på är tre centrala frågor för ECR. Frågor angående fri handel (ECR, 2013), frågor angående EUs budget (ECR, 2013) och frågor som berör säkerhetspolitik (ECR, 2013). Nedan följer en matris som visar på grupperingens benägenhet att rösta homogent under två tidsperioder.

Frågor	Datum	2009-07-14 till 2010-01-01	2013-01-01 till 2013-07-14
EU-budget		75,47%	86,82%
Säkerhetspolitik		88,53%	94,32%
Frihandel		92,28%	98,34%
Samtliga frågor		85,95%	88,93%
Frågor		Förändring	
EU-budget		11,35%	

Säkerhetspolitik	5,79%
Frihandel	6,06%
Samtliga frågor	2,98%

(www.votewatch.eu)

6.6. Analys av partiets förändring anslutna till gruppen ECR

Matrisen ovan visar på en homogenisering mellan de konservativa partierna. När matrisen studeras skall man ha i åtanke att det inte går att se vilket parti som närmar sig vilket. Intressanta aspekter som till exempel om de små konservativa partierna i Europa tenderar att närma sig det brittiska konservativa partiet vilket är med marginal störst framgår inte. Våra teorier är svåra att applicerade på matrisen då matrisen inte visar om de olika partierna ändrar sin ideologiska föreställning genom att närma sig varandra. Den ökade homogeniteten kan vara ett fall av rapprochement, tänk att en stor ökning i röstlikheten har skett på bara en period på drygt tre år. Att ett parti skulle genomgå en ideologisk förändring på bara dryga tre år är enligt oss mindre troligt än att partierna i grupperingen kompromissar för att nå enighet i frågor och därmed bli en större maktfaktor i Europaparlamentet. Som synes i matrisen har homogeniteten ökat mer i frågor som står partiet nära, i frågor angående EUs budget och frihandel har homogeniteten ökat avsevärt mer än i andra frågor. Matrisen säger dock inte om det är för att partierna fokuserar på specifika frågor som gör benägenheten att rösta lika ökar i just fall som berör ECR-partier mest, då menat frågor rörande EUs budget, Säkerhetspolitik och frihandel. En teori att ha i åtanke när man studerar siffrorna ovan är att partierna redan var någorlunda överens om (för ECR) mindre viktiga frågor och därför tenderade att rösta lika i dem. En mer trolig teori kan anses vara att partierna står på sig i sina hjärtefrågor till en början för att sedan enas över tid. Vi avser att använda statistiken för att påvisa en homogenisering inom ECR. Statistiken bör inte användas till att bevisa någon av teorierna men kan användas för att visa att förändringar har skett. Vi väljer att generalisera de förändringar som skett i ECR och antar att förändringar enligt ovan sker på liknande sett i andra partier dock i varierad grad. Hänsyn bör tas till att vi endast har fakta kring en gruppering som var nybildad de åren vi började inhämta data. En liknande förändring skedde till exempel inte i den socialistiska grupperingen där snarare partier tenderade att rösta mer olikt

sett utifrån de två perioderna i matrisen (votewatch, 2013). Generaliseringen bör med avsikt till föregående diskussion endast göras då en gruppering är nybildad. Görs en generalisering av fenomenet på en etablerad gruppering i Europaparlament ses inte fenomenet i samma utsträckning då integrationen i grupperingen redan ägt rum och kan efter ett tag anses nått upp till sitt maximum.

Nedan följer en matris enligt samma utformning som tidigare, matrisen syftar till att visa socialdemokraternas förändring i homogenitet under samma period som den tidigare matrisen visar på förändringar hos ECR. Frågorna är valda eftersom det är hjärtefrågor för S&D (socialists and democrats, 2013).

Frågor	Datum	2009-07-14 till 2010-01-01	2013-01-01 till 2013-07-14
EU-budget		95,55%	87,47%
Miljö och allmän hälsa		93,00%	90,88%
Anställning och välfärd		94,81%	96,97%
Samtliga frågor		94,59%	89,92%
Frågor		Förändring	
EU-budget		-8,08%	
Miljö & hälsa		-2,12%	
Anställning & välfärd		2,16%	
Samtliga frågor		-4,67%	

(www.votewatch.eu)

Matrisen visar tydligt att ingen av våra valda teorier är applicerbara på grupperingen S&D.

Tidigare i texten förde vi en diskussion kring att S&D tidigare blivit fullt integrerat.

Grupperingen har funnits i liknande form i mer än femtio år (Europe Politique, 2013).

Statistiken visar tydligt att de teorier vi använder oss av i analysen inte går att applicera på en etablerad gruppering. För att kunna göra en trovärdig undersökning behöver grupperingen vara ny enligt ECR, alternativt kan ett nytillkommet parti studeras i en etablerad gruppering för att där

se om det nytillkomna partiet tenderar att närma sig övriga partier i grupperingen.

7. Applicering av teori och generaliseringar på Sverigedemokraterna

I skrivande stund samtalar diverse högerpopulistiska partier i Europa om en ny gruppering i Europaparlamentet. I syfte att som Svenska Dagbladet skriver ”Krossa det Europeiska monstret och befria Europa från dess korrupta eliter” (Lundin, 2014). Drivande krafter i startandet av en ny gruppering är bland annat franska Front National och Nederländska PPV. I de senaste opinionsundersökningarna fick Front National ca 20 procent av rösterna samtidigt som Nederländska PPV fick ca 29 (Lundin, 2014). I tidigare analysdelar har vi fört diskussioner kring nya grupperingar och hur partier tenderar att homogeniseras och med tiden rösta lika. Det är rimligt att anta att ett mindre parti som Sverigedemokraterna med utgångspunkt från tidigare analysdelar, kommer att närma sig de andra högerpopulistiska partierna i grupperingen. Front National har länge beskyllts för att vara antisemitiskt, andra partier uppges ha problem med nazism (Lundin, 2014). Enligt tidigare diskussion finns tendenser som visar på att Sverigedemokraterna kommer att närma sig de andra partierna i grupperingen. En utveckling som följer vår tes skulle radikaliserar partiet då Sverigedemokraterna i nuläget anses vara ett av de mindre radikala partierna som är aktuellt för grupperingen. I delen angående Socialdemokraternas uteblivna homogenisering förde vi en diskussion kring att vår tes inte gick att applicera på äldre grupperingar så som S&D. Menat så finns det belägg att tro att en ideologisk ändring inte skett i ett parti likt teorin deideologization då grupperingen senare antyder till att bli mindre homogen. En troligare teori anser vi vara rapprochement där en gruppering kompromissar sig fram för att bli en maktfaktor, som vi nämnt ECR gjort i tidigare analysdel för att bli en maktfaktor i Europaparlamentet. Ytterligare ett fall som försvagar teorier där partier ändrar ideologisk uppfattning är vårt fall om samarbetet mellan CDU och det brittiska konservativa. Samarbetet pågår inte längre och sedan 2009 är det brittiska konservativa med i en ny gruppering. Vi anser att fallet stärker tesen om att rapprochement är den trovärdigaste av nämnda teorier då en senare splittring i samarbetet förmodligen inte skett om partierna hade närmat sig varandra ideologiskt.

Om vi applicerar det vi kommit fram till när det gäller Miljöpartiet. Att partier tenderar att anta liknande ståndpunkter enligt rapprochement för att över tid även omvandla sina ideologiska ståndpunkter enligt deideologization, målas ett scenario upp där Sverigedemokraterna sannolikt

kommer att börja likna sin samarbetspartners. Enligt vår studie kommer det framförallt gälla frågor som grupperingen behandlar i Europaparlamentet och kanske inte så mycket inrikespolitiska frågor. Det skall tas i beaktande att det är möjligt, som i fallet Miljöpartiet, att kompromissande med en eller flera av partiets grundläggande idéer under tid kan leda till en ideologisk förändring där partiet närmar sig sina samarbetspartners.

8. Slutsats

I vår studie har vi försökt undersöka hur transnationellt partipolitiskt samarbete kan påverka enskilda partier. Till vår hjälp har vi använt oss av tre teorier. De tre teorierna har olika förklaringar för hur samarbete kan förändra och påverka olika partier. På vissa punkter överlappar teorierna varandra och på andra håll försåg de oss med nya vinklar och angreppspunkter. I vårt försök att svara på frågan: Hur påverkar transnationellt partipolitiskt samarbete enskilda partier, har vi kommit fram till att det kan påverka partier på flera olika sätt. Partier kan medvetet avstå vissa av sina ideologiska grundbultar då de ser möjlighet att genom kompromisser öka sitt inflytande. Partier kan även härma andra partier som uppfattas som starka och uppåtgående i opinionen, härmningen kan vara ideologiskt och organisatoriskt och kan ske både medvetet och omedvetet. Det som varit svårt med vårt arbete är validiteten, alltså att isolera en förändring eller utveckling som beroende av transnationellt partipolitiskt samarbete. Det har vi inte riktigt lyckats med, vi menar att det finns allt för många variabler att ta hänsyn till i att förklara ett partis förändring, och om den beror på transnationellt samarbete eller har en annan orsak. Det gör att vi inte med säkerhet kan säga hur transnationellt partisamarbete påverkar de enskilda partierna. Vi tror oss se en tendens, vilket är att rapprochement i flera fall kan förklara en del av den förändring som partier genomgår när de tillhör en gruppering. I fallet angående den konservativa grupperingen ECR som bildades inför valet till Europaparlamentet år 2009 såg vi en ökad homogenisering bland de konservativa partierna i grupperingen mellan åren 2009 och 2013. Under samma intervall tittade vi närmre på S&D:s tendens att rösta likasinnat, men fann där snarare att partierna i grupperingen tenderade att gå åt motsatt riktning jämfört med ECR. I fallet där det brittiska konservativa partiet samarbetade med CDU såg vi inget tecken på en ideologisk förändring under deras period som samarbetspartners. Utifrån vår analys av vald empiri tyckte vi oss se inslag av rapprochement i samtliga fall då våra äldre fall av samarbete

tycks ha upphört eller minskat över tid. Den snabba homogeniseringen i grupperingen ECR tyder också på att partier har kompromissat fram beslut i omröstningar i Europaparlamentet. Liknande tendenser tycks lyda i fallet med Miljöpartiets förändring och samarbetet i Europaparlamentet.

Den mest trovärdiga förklaringen på hur transnationellt samarbete har påverkat Miljöpartiet finner vi i de förklaringar som rapprochement ger oss, men det finns inga direkt bevis för att det är det transnationella samarbetet som påverkat Miljöpartiet att ändras i en viss riktning, men det är en möjlig förklaring eller möjligtvis en del av förklaringen. Men problemen kvarstår, svårigheten i att med säkerhet säga att transnationellt samarbete påverkar partier att i stor utsträckning stryka vissa av sina idéer till förmån för smidigt samarbete, är att dra allt för stora växlar av vår empiri.

I vår studie har vi hittat en teori, rapprochement, som vi anser kan ge en möjlig delförklaring i hur transnationellt partipolitiskt samarbete påverkar enskilda partier. De andra teorierna vi använt oss av var helt enkelt för tunt underbyggda, och för smalt inriktade för att hjälpa oss svara på vår frågeställning. Empirin gav inte de övriga teorierna några fördelar i att förklara hur partier verkar påverkas av samarbete över landsgränserna. Som svar på vår frågeställning har vi alltså kommit fram till att politiska partier, när de bedriver transnationellt samarbete, tenderar att kompromissa bort idéer och ståndpunkter som riskerar att ge partiet minskat inflytande.

Självklart finns det en gräns för hur stor del av den egna politiken som går att kompromissa bort och samtidigt behålla sin trovärdighet, men enstaka frågors politiska genomförande även om de är betydelsefulla kan skjutas på framtiden om det gynnar partiets inflytande för tillfället.

Vårt syfte med studien, att försöka skapa en mer sammanhållen teori som kan förklara hur transnationellt samarbete påverkar partier, har inte helt och fullt uppfyllts. Vi har under arbetets gång insett att de valda teorierna i de flesta fall saknar validitet och trovärdighet att utesluta andra förklaringsmetoder än transnationellt partipolitiskt samarbete som orsak till partiets utveckling i den ena eller andra riktningen. Vi har i vissa fall kunnat se ett möjligt samband, men att belägga detta vetenskapligt och kunna säga att det är X som orsakar Y när partier samarbetar kan vi inte göra. Vad vi däremot har åstadkommit är att vi har testat tre teorier, och kommit fram till att i de empiriska fall som vi valt kan en av dem förklara sambandet bättre än de andra. Vi har misslyckats med vårt försök att skapa en mer sammanhållen teori av de tre. Med detta sagt har vi därefter försökt att göra en generalisering baserat på den teori vi såg förklarar fenomenet bättre än de andra tre. Vi har använt teorin rapprochement för att försöka förutsäga vad som kommer

att hända med partiet Sverigedemokraterna om de ingår i ett transnationellt samarbete med bland andra Front National. Vår slutsats i det fallet är att det med våra andra empiriska fall som exempel, finns en viss risk att Sverigedemokraterna kompromiss- radikaliseras. Vilket vi sett vissa tecken på i våra andra fall. Partiet riskerar alltså att sälja ut delar av sina åsikter för att passa in i grupperingen och bli en maktfaktor i Europaparlamentet.

9. Förslag till framtida forskning

Ett utmärkt instrument för att mäta partiers tendens att rösta homogent över tid är programmet Votewatch. Programmet gör det även möjligt att se hur politiska grupperingar och enskilda ledamöter röstat i Europaparlamenten. Tyvärr finns det bara information i programmet från år 2009 gällande grupperingars tendens att rösta lika. För framtiden önskar vi ett program som är mer utvecklat och med en bredare databas och med information från ett längre tidsintervall. Ett sådant program hade gjort det möjligt att se upp och nergångar i politiska grupperingars homogenitet över flera mandatperioder. Det hade även varit intressant att se siffror på enskilda partiers tendens att anpassa sig till gruppen, speciellt om partiet är nytt i grupperingen.

10. Begreppsförklaring

Interdependens: Ordet betyder ömsesidigt beroende och är ett av de primära begreppen i den liberala teoribildningen. Ett ömsesidigt beroende kan vara att en stat specialiserar sig på att framställa en vara, för att sedan importera en annan vara av en stat som specialiserat sig på en annan vara. Fenomenet gör att de båda länderna kan importera och exportera billiga varor av varandra och på så sett skapas ett ömsesidigt beroende. Enligt den liberala skolan är interdependens en av de viktigaste faktorerna för skapandet av fred (Ericson, 2009, ss. 58-59).

Transnationalism: Begreppet är främst knutet till ekonomi. Transnationalism är en del i globaliseringsprocessen där handel av varor och tjänster sker utan statlig reglering. I vårt fall handlar transnationalism om partier som arbetar utanför statens gränser som en aktör i en gruppering i Europaparlamentet (Karen A. Mingst, 2011, ss. 56-57).

Spillover: Begreppet används för att beskriva en process påverkan på tredje part. Spillover betyder att en uppgörelse mellan två parter kan smitta av sig på en oberoende part. Resultatet blir att tredje part måste ofrivilligt anpassa sig till de övriga. Spillover inom integrationsteori kan också mena på att samarbeten inom ett område leder till samarbeten även inom andra områden. Vad som från början var avsett som ett ekonomiskt samarbete kan leda till att parterna efter en tid även samarbetar inom till exempel brottsbekämpning eller säkerhetspolitik (Breslin, 2010, ss. 41-42).

Partipolitiska grupper: Grupperna syftar till att placera nationella partier i block med likasinnade. I blocken placeras partierna in ut efter politisk åskådning och ideologi. Grupperna skapas efter överläggningar mellan de nationella partierna (Hix, Lord, 1998, s. 86).

Integration: Kan skapas genom ett nära samarbete mellan parter. Internationellt kan integrationen ske genom handel och kulturellt utbyte som i sin tur leder till en ökande förståelse för motpartens normer och kultur (Baylis mfl, 2011, s. 567).

Realism: Realister har en pessimistisk syn på människan och menar att den är en egoistisk och maktsträvande varelse. Eftersom staten styrs av människor så speglar det mänskliga beteendet av sig på staten. Realister menar att staten likt människan är maktsträvande och egoistisk. Eftersom en stat inte kan lita på andra stater så måste staten se till sina egna intressen och hjälpa sig själva med hjälp av till exempel en stark militär (Lebow, 2010, ss. 61-62).

Konstruktivism: Alla världens samhällen är uppbyggda på sociala konstruktioner. Det betyder att den mänskliga naturen, staters agerande och kulturer inte tas för givna utan bör ses som föränderliga, då människans uppfattning om en social konstruktion också skapar den. Det betyder också att om människans uppfattning om ett ting förändras så förändras också dess beteende (Eriksson, 2009, ss. 90-91).

Liberalism: Teorin ser människan som rationell och samarbetsvillig. Stater bör samarbeta med

andra stater för att uppnå ett ömsesidig beroende av varandra. Makt bör ges till överstatliga organ och internationella institutioner för att tillse att avtal och regler mellan stater och transnationella företag upprätthålls (Dunne, 2011, s. 103).

11. Partigrupper i Europaparlamentet

(EPP)European people´s party

(S&D)Progressive Alliance of Socialists and Democrats

(ALDE)Alliance of Liberals and Democrats for Europe Party

(Greens/EFA)The Greens/European Free Alliance

(ECR)European Conservatives and Reformists

(GUE/NGL)European United Left/Nordic Green Left

(EFD)Europe of Freedom and Democracy

(EPP-ED)Europeans people party-European democrats (upplöstes inför valet 2009)

12. Bibliografi

- Acharya, A. (2011). Human security. i Baylis, Smith, Owens, *The globalization of world politics* (ss. 480-493). New York: Oxford university press.
- Baylis J, Smith S, Owens P. (2011). Glossary. i Baylis, Smith, Owens, *The globalization of world politics* (ss. 559-578). New York: Oxford university press.
- Baylis, J. (2011). International and global security. i Baylis, Smith, Owens, *The globalization of world politics* (ss. 232-245). New York: Oxford university press.
- Breslin, S. (2010). Regions and regionalism in world politics. i Beeson, Bisley, *Issues in 21st century world politics* (ss. 33-51). New York: Palgrave Mcmillan.
- Dunne, T. (2011). Liberalism. i Baylis, Smith, Owens, *The globalization of world politics* (ss. 102-113). New York: Oxford university press.
- ECR group. (2013) [www.ecrgroup.eu](http://ecrgroup.eu). Hämtat från <http://ecrgroup.eu/policy/inta-international-trade-committee/#more> den 04 januari 2014
- ECR group. (2013) [www.ecrgroup.eu](http://ecrgroup.eu). Hämtat från <http://ecrgroup.eu/policy/libe-justice-and-home-affairs/#more> den 04 januari 2014
- ECR group. (2013) [www.ecrgroup.eu](http://ecrgroup.eu). Hämtat från <http://ecrgroup.eu/policy/cont-budgetary-control/#more-9> den 4 januari 2014
- ECR group (2013). [www.ecrgroup.eu](http://ecrgroup.eu). Hämtat från <http://ecrgroup.eu/about-us/brief-history-of-the-ecr-group/>.
- EPP group. (2013) www.eppgroup.eu. Hämtat från <http://www.eppgroup.eu/ep> den 3 januari
- Ericson, M. (2009). Liberalism. i Tallberg, Gustavsson, *Internationella relationer* (ss. 51-67). Lund: Studentlitteratur AB.
- Eriksson, J. (2009). Konstruktivism. i Tallberg, Gustavsson, *Internationella relationer* (ss. 89-104). Lund: Studentlitteratur AB.
- Europe Politique. (den 09 09 2013). www.europe-politique.eu. Hämtat från www.europe-politique.eu
- Halperin S, Heath O. (2012). *Political research*. New York: Oxford university press.
- Hix S, Lord C. (1998). A model of transnational party? the party of European socialists. i Bell, Lord, *Transnational parties in the European union* (ss. 86-101). Hampshire: Ashgate.
- Johansson, K. M. (1997). *Transnational party alliances*. Lund: Studentlitteratur AB.

- Johansson, K. M. (1998). The transnationalisation of party politics. i Bell, Lord, *Transnational parties in the european union* (ss. 28-50). Hampshire: Ashgate.
- Lebow, R. N. (2010). Classical realism. i Dunne, Kurki, Smith, *Internatonal relations theories* (ss. 58-76). New york: Oxford university press.
- Lundin, T. (den 05 januari 2014). *www.svd.se*. Hämtat från http://www.svd.se/nyheter/utrikes/hogerpopulister-gar-samman-i-eu_8868386.svd den 06 januari 2014
- Miljöpartiet. (1985). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/ideprogram_1985.pdf den 06 Januari 2014
- Miljöpartiet. (1994). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/partiprogram_1994.pdf den 06 Januari 2013
- Miljöpartiet. (1997). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/partiprogram_1997.pdf den 06 Januari 2014
- Miljöpartiet. (2001). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/partiprogram_2001.pdf den 06 Januari 2014
- Miljöpartiet. (2005). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/partiprogram_2005.pdf den 06 Januari 2014
- Miljöpartiet. (2013). *www.mp.se*. Hämtat från www.mp.se/om/varlden: <http://www.mp.se/om/partiprogram/varlden#6.2> den 06 Januari 2014
- Miljöpartiet. (2013). *www.mp.se*. Hämtat från http://www.mp.se/sites/default/files/miljopartiets_partiprogram_2013_lagupplöst.pdf den 06 Januari 2014
- Mingst K. A, Arguion-Toft I M. (2011). *Essentials of international relations*. New York: W. W. Norton & Company.
- Pettitt, R. T. (2004). *www.socialsciences.manchester.ac.uk*. Hämtat från http://www.socialsciences.manchester.ac.uk/disciplines/politics/publications/workingpapers/documents/manchester_working_papers/MPP12004.pdf den 28 November 2013
- Socialistsanddemocrats. (2013) *www.socialistsanddemocrats.eu*. Hämtat från <http://www.socialistsanddemocrats.eu/mission-vision-va> den 05 januari 2014
- The green-european free alliance (2013). *www.greens-efa.eu*. Hämtat från <http://www.greens-efa.eu/about-us/50-history.html> den 06 Januari 2014

The green-european free alliance (2013). *www.greens-efa.eu*. Hämtat från <http://www.greens-efa.eu/43-about-us.html> den 06 Januari 2014

Votewatch (2013). Hämtat från <http://www.votewatch.eu/en/political-group-cohesion.html#/0/0/2013-01-01/2014-01-01> den 3 januari